04.11.2026 UKA2026/286
Naleraq Juno Berthelsen

Kalaallit Nunaata Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivinut peqataanini nangittariaqarneraa, imaluunniit peqataanini unitsillugu Issittumi nunatut nammineq soqutigisani tunngavigalugit toqqaannartumik suleqatigiinnermut ikaarsaartariaqarneraa pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq)

Naleqqamiit siullermik siulittaasorput Pele Broberg oqallinnissamik pingaarutilimmik siunnersuuteqarneranut qutsavigaarput. Kalaallit Nunaata Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivinut peqataanera aammalu nunat tamalaat akornanni siunissami suleqatigiinnissarput pillugit oqallinnissaq pingaaruteqaqaaq.

Apeqqut pingaaruteqartoq tassaagami uagut Kalaallit nunat tamalaat akornanni qanoq inissisimarusunnersugut. Kikkut soqutigisavut suleqatigiinnissarpullu pillugit aalajangiisuussaappat. Tassa apeqqutit pingaartut.

Nunarput issittumiippoq, Issittumi nunaavoq. Kalaaliuvugut, tassa issittormiut. Oqaatsivut kalaallisut, kulturerput, oqaluttuarisaanerput kinaassuserpullu immikkuullarissuupput. Tamakku tamarmik Issittumi kulturitsinnit aallaaveqarput.
Nunat Avannarliit eqqarsaatigalugit allaanerussuteqarpugut. Tassa, nunatta inissisimanera, kulturitsigut oqaluttuarisaanitsigullu allaanerussuteqarpugut.

Tamanna isumaqanngilaq Nunat Avannarliit ataatsimoorussamik soqutigisaqarfiginngikkivut. Paarlattuanik ukiorpassuarni ilinniartitaanikkut, ilisimatusarnikkut, peqqinnissaqarnikkut kulturikkullu pingaarutilinnik suleqatigiiffeqarsimavugut.

Kisianni aamma immitsinnut apeqqusertariaqarpugut:

Kalaallit Nunaata nunat tamalaat akornanni suleqatigiinnera Danmarkimit suli aallaaveqartuaannassava?
Naleqqamit isumaqarpugut nunat tamalaat akornanni suleqatigiinnerput nammineq soqutigisatsinnit aallaaveqartariaqartoq.
Immitsinnut aallaavigaluta. Tassa Naleqqamit siunnerfipput.

Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivi aammalu Nunat Avannarliit suleqatigiinnerat sinaakkutaat naalagaaffiit namminersortut pilersissimavaat. Kalaallit Nunaat naalagaaffittut namminersortutut isumaqatigiissummut atsioqataasimanngilaq.

Helsinkimi isumaqatigiissut, Helsingfors-aftalen, Danmarkip, Finlandip, Islandip, Norgep Sverigellu akornanni atsiorneqarpoq. Kalaallit Nunaat nammineerluni isumaqatigiissummi peqataasutut atsioqataanikuunngilaq.

Tamanna maanna peqataanitsinni tunngaviusumik ajornartorsiummik takutitsivoq.

Nunat tamalaat akornanni suleqatigiinnermut peqataavugut, kisianni inatsisitigut inissisimanerput naalagaaffiit namminersortut inissisimanerannut naligiinngilaq.

Isumatsinnik saqqummiussisinnaavugut, aap. Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivisa siulittaasoqarfianni maanna aalajangersimasumik naligiissitaalluta inissisimavugut. Kisianni suleqatigiinnerup tamarmiusup inatsisitigut sinaakkutaani naalagaaffiit namminersortut assigalugit suli tamakkiisumik naligiissitaanngilagut.

Maanna 2026-mi Helsinkimi isumaqatigiissutip allanngortinneqarnissaa pillugu suliarisassaq aallartinneqarmat, Kalaallit Nunaata inissisimanera pillugu oqallinnissaq pissusissamisoorpoq.
Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivisa siulittaasoqarfianni Kalaallit Nunaata, Savalimmiut Ålandillu aalajangersimasumik inissisimalersimanerat pingaarutilimmik allannguineruvoq. Kisianni siulittaasoqarfimmi inissisimaffeqalernerput isumaqanngilaq Nunat Avannarliit suleqatigiinneranni tamakkiisumik naligiittutut inissisimalertugut. Helsinkimi isumaqatigiissummi Kalaallit Nunaat suli nammineerluni isumaqatigiissuteqartutut peqataanngilaq.
Naalakkersuisut akissuteqaamminni oqaatigaat Nunat Avannarliit Ministeriisa Siunnersuisoqatigiivinut peqataanerput nalilersorneqalereersoq, aammalu Helsinkimi isumaqatigiissummi nammineerluni isumaqatigiissuteqartutut peqataalernissaq anguniarneqartoq.
Naalakkersuisut aamma erseqqissarpaat suleqatigiinnermi peqataanerup ingerlaannarnissaa piviusumik aammalu inatsisitigut naligiissitaanermik tunngaveqartariaqartoq. Nunat Avannarliit suleqatigiinneranni sinaakkutissat ukioq manna naatinnagu nutarterneqarnissaat anguniarneqartoq oqaatigineqarpoq.
Taamaattumik Naalakkersuisut aperisariaqarpagut: Helsinkimi isumaqatigiissut ukioq manna naatinnagu allanngortinneqanngippat, imaluunniit Kalaallit Nunaat tamakkiisumik naligiissitaanngippat, taava Naalakkersuisut qanoq iliussappat? Nalilersuinerlu qaqugu naammassineqassava?

Aamma una erseqqissaassutigilaassavarput: Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivini Inatsisartut peqataapput, taavalu Nunat Avannarliit Ministeriisa Siunnersuisoqatigiivini Naalakkersuisut peqataallutik.
Taamaattumik Inatsisartut partiivi aamma namminneq isummerfigisariaqarpaat Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivinut peqataanerput siunissami qanoq ingerlanneqassanersoq.

Naleqqamiilli isumaqarpugut aaqqissuussaanerup maanna atuuttup iluani pitsaanerulaartumik inissisimalernissarput kisiat oqallisigissallugu naammaginanngitsoq. Aamma aaqqissuussaanerit taakku Kalaallit Nunaannut naleqqunnerpaajunersut oqallisigisariaqarparput.

Sooq nunat tamalaat akornanni suleqatigiinnerput Nunat Avannarliit kinaassusiannik aallaaveqartariaqarpa? Uagummi nammineq kinaassuserput Nunarpullu inissisimanera siullertut Issittumut attuumassuteqarput.

Canadami, Alaskamilu naggueqatitsinnut oqaluttuarisaanikkut kulturikkullu attaveqarpugut. Attaveqarnerit taakku ullumikkut naalagaaffiit killeqarfii pilersinneqanngikkallarmataluunniit pioreersimapput. Aamma nunat tamalaat akornanni suleqatigiiffiit sioqqullugit attaveqarnerit taakku pioreersimapput.
Attaveqarnerit taakku nunat tamalaat akornanni suleqatigiinnitsinni pingaarnerusumik inissisimalertariaqarput.
Tamanna isumaqanngilaq Nunat Avannarliit tunuttariaqarivut. Nunat Avannarliit suli suleqatigisinnaavagut.
Nunat Avannarliit Issittorluunniit akornanni toqqaasariaqanngilagut. Nunarput nammineq aalajangiisariaqarpoq suleqatigiinnerit sorliit soqutigisatsinnut iluaqutaanersut.

Taamaattumik Naleqqamiit isumaqarpugut suleqatigiinneq taavalu siunnersuisoqatigiinni peqataaneq immikkut isigissallugit pingaaruteqartoq.

Kalaallit Nunaata Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivinut peqataanera unitsinneqassappat isumaqanngilaq Nunat Avannarliinik suleqatigiinneq unitsinneqassasoq.

Ilinniartitaanikkut, ilisimatusarnikkut, peqqinnissaqarnikkullu suleqatigiinneq ingerlaqqissinnaapput. Aamma niuernikkut, kulturikkut upalungaarsimanikkullu suleqatigiinnerit.
Kisianni suleqatigiinnerit taakku ataatsimoorussamik soqutigisanit aammalu Kalaallit Nunaata nammineq pingaarnersiuineranit aallaaveqartariaqarput.

Aamma ullumikkut peqataanitsinni iluaqutissat pioreersut isiginngitsuusaassanngilagut. Taamaattumik allannguisoqassappat, periarfissat nutaat suut pissarsiarisinnaanerivut, pisinnaatitaaffiit suut annaasinnaanerivut aammalu suleqatigiinnerit allat qanoq pilersinneqarsinnaanersut nalilersorneqartariaqarput.
Tamanna pissutigalugu oqallinneq manna pingaaruteqarpoq.

Nunat tamalaat akornanni aaqqissuussaanerit ukiorpassuarni peqataaffigilersimasavut apeqqusersorsinnaasariaqarpagut.
Naleqqamiit pingaaruteqarluinnarpoq Kalaallit Nunaata nunat tamalaat akornanni attaveqarnerisa namminiilivinnissamut ineriartornerput tapersersussagaat.

Nunat tamalaat akornanni inissisimanissarput naalagaaffeqatigiinnermi inatsisitigut killiliussanut naleqqussartuaannartassanngilarput.

Paarlattuanik siunissami naalagaaffittut namminersortutut nunat tamalaat akornanni qanoq inissisimarusunnersugut eqqarsaatigisariaqarparput tamannalu aallaavigalugu iliuuseqarluta.

Nunarput nunat tamalaat akornanni suleqatigiinnernut Danmarkimut attuumassuteqarnerput kisiat pissutigalugu peqataassanngilaq. Peqataassaagut suleqatigiinnerit Kalaallit Nunaannut kalaallillu inuiaqatigiivinut iluaqutaappata.

Aammalu soqutigisavut suunersut nammineq aalajangersinnaatitaasariaqarpugut.
Tamanna uagut Naleqqamiit tunngavigaarput.
Taamatut oqaaseqarluta Naleqqamiit oqallilluarnissassinnik kissaappassi.
Qujanaq.